

Білошкурська Н. В.

к.е.н., доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом

Білошкурський М. В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Антикризове управління – це розробка та впровадження оптимального (з позиції різного виду витрат) комплексу заходів, що направлені на досягнення запланованих результатів фінансово-господарської діяльності, які враховують не тільки поточний стан підприємства.

Основними принципами антикризового управління слід вважати: готовність до порушення фінансової рівноваги підприємства; діагностика кризових явищ підприємства; розподіл показників кризового стану; миттєве реагування на прояви кризового стану; цілковита реалізація внутрішніх можливостей підприємства; використання форм санації підприємства.

Політика антикризового управління полягає у створенні системи методів попередньої діагностики банкрутства та проведенні фінансового оздоровлення підприємства [1]. Тому основними етапами антикризового фінансового управління є: безупинне спостереження фінансового стану підприємства; дослідження діапазону кризового стану підприємства; визначення основних чинників еволюції кризових явищ; розроблення цілей виходу підприємства з кризового стану; вибір і застосування максимально ефективних механізмів стабілізації підприємства; вибір максимально ефективних форм санації підприємства; здійснення контролю за результатами реалізації розроблених заходів.

Всі суб'єкти господарювання за період своєї діяльності так чи інакше опиняються у кризовій ситуації. Великі підприємства, зазвичай, зберігають свої позиції, а малі та середні підприємства досить часто опиняються на грані банкрутства. Саме тому, метою керівництва підприємства має бути орієнтація на збереження стабільного становища підприємства у кризових умовах, застосування всіх можливих заходів щодо недопущення до банкрутства і подолання кризових ситуацій [2, с. 40].

Практика показує, що в умовах нестабільності економіки, часто змінюваного законодавства, цінової політики, грошового дефіциту ряд підприємств стає неплатоспроможними, що може призвести до їх банкрутства. Воно характеризує неспроможність підприємства задовольнити вимоги кредиторів щодо сплати за товари, роботи і послуги, а також забезпечити обов'язкові платежі в бюджет і позабюджетні фонди [3, с. 266].

За умов ринкової економіки підприємства постійно перебувають під впливом різних несприятливих чинників, які можуть негативно вплинути на платоспроможність підприємства. Тому аналіз банкрутства становить систему

фінансового аналізу, направлено на виявлення параметрів кризового розвитку підприємства. Процес аналізу банкрутства підприємства поділяється на дві основні системи: експрес-діагностика банкрутства; фундаментальна діагностика банкрутства.

Основними індикаторами характеристики банкрутства підприємства застосовують такі показники: коефіцієнт достатності чистого грошового потоку; коефіцієнт ліквідності грошового потоку; ринкова вартість підприємства; коефіцієнт автономії; коефіцієнт фінансування; період обороту кредиторської заборгованості; період обороту дебіторської заборгованості; коефіцієнт абсолютної ліквідності; тривалість операційного циклу; коефіцієнт операційного левериджу.

Фундаментальна діагностика банкрутства визначає порядок оцінки кризового розвитку підприємства, яка здійснюється на основі методів фінансового аналізу і прогнозування. Цілі фундаментальної діагностики: посилення результатів експрес-діагностики банкрутства; передбачення розвитку окремих чинників, які виробляють загрозу банкрутства; аналіз перспективи підприємства щодо нейтралізації загрози банкрутства за рахунок внутрішніх фінансових ресурсів.

Фундаментальна оцінка банкрутства реалізується за наступними етапами: класифікація основних чинників розвитку кризових явищ; здійснення повного аналізу; прогнозування розвитку кризового фінансового стану підприємства; прогнозування потенціалу підприємства до нейтралізації загрози банкрутства за допомогою внутрішніх фінансових ресурсів; визначення розмірів кризового стану підприємства.

У системі стабілізаційних заходів, направлених на вихід підприємства з кризового фінансового стану, важливу роль відіграє санація. Під санацією можна вважати комплексну процедуру прийняття управлінських рішень, що стосуються однієї, декількох або всіх сфер діяльності суб'єктів господарювання, метою яких є оздоровлення або відновлення процесу його функціонування, зміна діяльності на більш конкурентну на основі ефективних ресурсних або організаційно-структурних змін [4].

Основні форми санації підприємства: дотації та субвенції з бюджету; державне пільгове кредитування; державна гарантія комерційним банкам за кредитами, які надаються підприємству; цільовий банківський кредит; переклад боргу на іншу юридичну особу; реструктуризація короткострокових кредитів у довгострокові; випуск облігацій та інших боргових цінних паперів; відстрочка погашення облігацій підприємства; списання санатором-кредитором частини боргу [5, с. 206].

Основними формами санації підприємства також можна вважати: поглинання; злиття; розділ; трансформація у відкрите акціонерне товариство; передача в оренду; приватизація.

Наслідки санації підприємства можуть бути оцінені розміром додаткового прибутку (різниця між його сумою до та після здійснення санації). У ході розрахунку ефективності санації сума додаткового прибутку підприємства приводиться до дійсної вартості.

Отже, для підприємств, що знаходяться у фінансовій кризі, необхідним є пошук коштів для покриття існуючих збитків. Слід зазначити, що для підприємства наявні й інші фактори, які затримують розвиток фінансового стану, наприклад, нестабільна економіка, політична ситуація, корупція, інвестиційний клімат, попит та пропозиція на ринку, тіньова економіка тощо.

References:

1. Mantsurov, I. H., Yakushyk, I. D., Yastremskyi, O. I., Biloshkurskyi, M. V. & Yastremskyi, Ya. O. (2010). *Metodyka otsinky vnutrishnohaluzevoi konkurentospromozhnosti v umovakh adaptatsii vitchyznianskykh pidpriemstv do nestabilnosti zovnishnoho seredovyshcha* [The method of estimating intra-industry competitiveness in conditions of adaptation of domestic enterprises to the instability of the external environment]. *Ekonomika, menedzhment, biznes – Economics, management, business*, 2, 66–81 [in Ukrainian].
2. Voronkova, T. Ye. & Rybalchenko, N. P. (2017). Bankrutstvo pidpriemstva ta shliakhy yoho podolannia [Bankruptcy of the enterprise and ways to overcome it]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka» – International Scientific Journal “Internauka”*, 2, 39–43. Retrieved from: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_2\(2\)__11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_2(2)__11) [in Ukrainian].
3. Lytvyn, B. M. & Stelmakh, M. V. (2008). *Finansovy analiz* [Financial analysis]. Kyiv: Khai Tek Pres [in Ukrainian].
4. Povsteniuk, N. H. Sanatsiia yak kompleksna protsedura ozdorovlennia pidpriemstv v suchasnykh umovakh [Sanation as a complex procedure for the improvement of enterprises in modern conditions]. *Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii. – Economy. Management. Innovations.*, 1. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2014_1_87 [in Ukrainian].
5. Bazetska, H. I., Subotovska, L. H. & Tkachenko, Yu. V. (2012). *Finansy pidpriemstva: planuvannia ta upravlinnia u vyrobnychii sferi* [Finances of the enterprise: planning and management in the production sphere]. Kharkiv: KhNAMH [in Ukrainian].

Бовкун О. А.

к.э.н., доцент кафедры маркетинга, менеджмента и управления бизнесом
Уманский государственный педагогический университет
имени Павла Тычины
г. Умань, Украина

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОТЕЧЕСТВЕННОМ АУДИТЕ

Компьютеризация информационных систем как внутреннего, так и внешнего аудита является гарантом развития и повышения эффективности управления предприятием.

Сегодня актуальным является поиск путей снижения затрат рабочего времени аудитора и его оптимизация, что может удовлетворить высококачественное компьютерное обеспечение. Кроме того, будущее компьютеризации аудита определяет его способность ориентироваться на инвесторов, собственников, акционеров, а следовательно, удовлетворять

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський національний технічний університет (ЦНТУ)
Факультет обліку та фінансів

**ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ**

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

(24-25 травня 2018 р.)

УДК 336.02:336.1: 336.6

Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери: Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 24-25 травня 2018 р., м. Кропивницький. – К.: «Ексклюзив-Систем», 2018. - 204 с.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів, практиків

Редакційна колегія: Левченко О.М., д.е.н., проф., Давидов Г.М., д.е.н., проф., Шалімова Н.С., д.е.н., проф., Базиліук А.В., д.е.н., проф., Хобта В.М., д.е.н., проф., Пальчевич Г.Т., к.е.н., проф., Пальчук О.В., к.е.н., доц., Загреба І.Л., к.е.н., доц., Попова С.П., асист. (відп.секретар), Москаленко В.М., асист. (техн.редактор)

Представлені матеріали є результатами досліджень науковців та практиків з проблем фінансово-кредитного регулювання розвитку економіки та соціальної сфери. До збірника ввійшли тези доповідей, що розкривають проблеми сучасної фінансової науки та практики: розробки методів реалізації фінансової політики держави; фінансово-аналітичного забезпечення, податкового регулювання і страхового захисту суб'єктів підприємницької діяльності; напрямів реформування фінансів соціальної сфери та системи соціального забезпечення; оцінки впливу глобалізації економіки на розвиток фінансів; сучасних проблем обліку, аудиту та оподаткування; розвитку новітніх інформаційних технології у фінансах.

Рекомендовано до друку Вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (протокол № 9 від 29 травня 2018 року)

Матеріали публікуються у авторській редакції.

За підбір і точність наведених фактів, цитат, даних, власних імен та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей. Редакція може приймати рішення про публікацію статті в порядку обговорення, не поділяючи точки зору автора.

ЗМІСТ

Андрощук І.І.

Статуси «обов'язковості» та «рекомендаційності» для завдань з надання впевненості, інших ніж аудит чи огляд історичної фінансової інформації: доцільність введення та види..... 8

Базиліук А.В.

Розвиток проривних фінансових технологій: виклики та перспективи для України..... 11

Барвінок М.В.

Маркетинг взаємовідносин засобами CRM-системи..... 13

Бержанір І. А.

Бухгалтерський облік як складова системи управління підприємством.... 16

Білошкурська Н.В., Білошкурський М.В.

Теоретичні аспекти антикризового фінансового управління підприємством..... 18

Бовкун О.А.

Проблемы и перспективы использования современных информационных технологий в отечественном аудите..... 20

Боровик П.М., Сліпченко В.В., Котрікова Я.О.

Посилення фіскальних та регулюючих властивостей податку на додану вартість..... 23

Вінницька О.А.

Передумови та напрями реалізації реформування місцевих бюджетів..... 25

Волчкова Г.К.

Роль соціального капіталу у розвитку фінансових інститутів країни..... 28

Вуйченко М.А.

Особливості страхування у сфері туризму..... 31

Гаврилова Н.В.

Напрями грошово-кредитного регулювання економіки..... 34

Гай О.М., Білецька І.М., Дигас І.О.

Облікова політика в комунальних закладах охорони здоров'я України..... 37

Гриценко Л.Л., Рябенков О.В.

Автоматизація бізнес-процесів у системі фінансового контролінгу..... 40

Демченко Т.А.

Забезпечення прибутковості власного капіталу підприємства як важливий фактор економічного розвитку..... 43